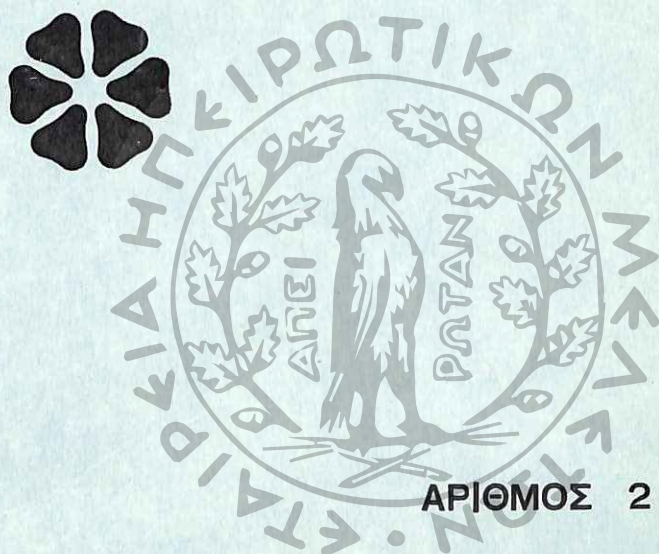

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ★ ΕΚΔΟΣΗ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ 1980

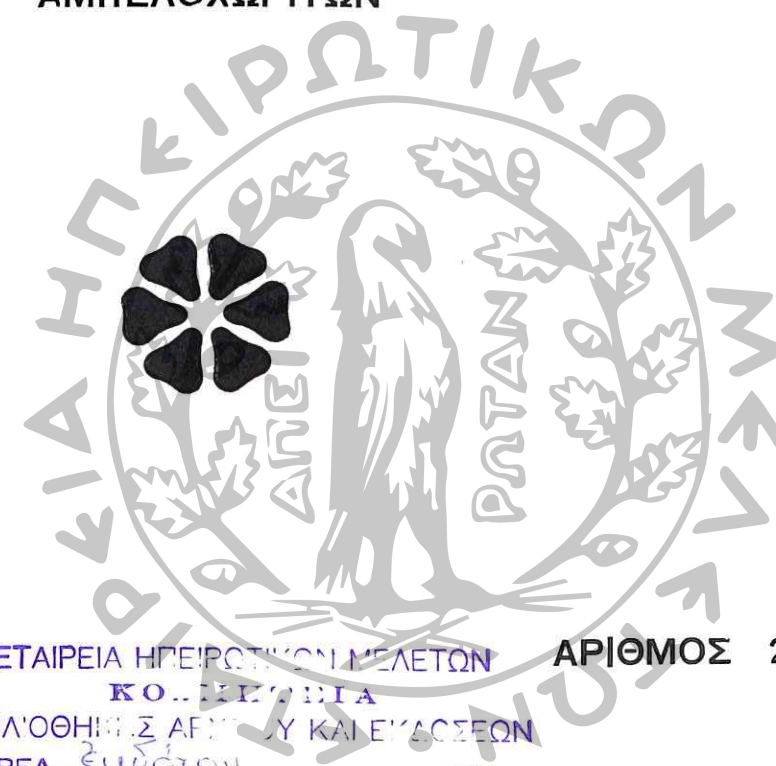
ΑΡΙΘΜΟΣ 2

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ★ ΕΚΔΟΣΗ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ 1980

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΙΤΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 2

ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΑΡΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΑΣΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Ευδίου

ΗΜΕΡΟΜ. 28-2-80

ΑΡΙΘ. 24638

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από 'Επιτροπή

Υπεύθυνος:

Το Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου

Γραφεία περιοδικού:

Γεωργίου Β' 13 'Ιωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση για την εξυπηρέτηση του
περιοδικού «Καθρέπτης»-Αλληλογραφία

'Αθαν. Α. Πατούρας

Νεοφ. Δούκα 6 - 'Ιωάννινα

Τηλεφ. (0651) - 24164

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

'Εσωτερικού Δρχ.: 300

'Εξωτερικού Δολ.: 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ό Ταμίας του Συλλόγου

Κων)νος Θ. Νίκου

Μανωλιάσσης 53

β) ΑΘΗΝΑ:

Δημήτριος Γ. Πάνος

Ζήνωνος 3 (3ος όροφος)

Τηλεφ.: (01)-5238092

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΣ

Πρὶν ἀπὸ 50 ἀκριβῶς χρόνια δύο χωριανοὶ μας, μακαρίτες πλέον, ὁ Παπαγιώργης καὶ ὁ Χρῆστος Σπύρου, πῆραν μιὰ θαρραλέα ἀπόφαση ποὺ τὴν ὑλοποίησαν ἓνα χρόνο ἀργότερα. Αὐτὴ ἀφοροῦσε τὴν ἐκδοση ἑνὸς περιοδικοῦ ποὺ νὰ ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ στὸ χωριό μας. Ἔτσι λοιπὸν τὸ ἔτος 1929 ἐκδόθηκε τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ περιοδικοῦ στὸ ὁποῖο δόθηκε ἀπὸ τοὺς ἰδρυτές του ὁ τίτλος «Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ». Σπουδαῖο γεγονός γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ καὶ γιὰ ἓνα χωριό μικρὸ σὰν τὸ δικό μας. Μεγάλη καὶ ἡ θέληση τῶν ἰδρυτῶν, ἀφοῦ οὔτε ἐπαρκῆ χρήματα διέθεταν οὔτε τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ χωριοῦ μας βοηθοῦσε στὴν ἐκδοση ἑνὸς τέτοιου περιοδικοῦ. Ὅπως δὴποτε θαρραλέα ἀπόφαση. Χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι σήμερα τὰ χωριά, στὴν Ἠπειρο καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ποὺ διαθέτουν περιοδικὸ ἢ ἐφημερίδα εἶναι πολὺ λίγα καὶ αὐτὰ κεφαλοχώρια. Τῆς τάξης τῶν Πραμάντων ἄς ποῦμε.

Πρὶν ἀπὸ πενήντα λοιπὸν χρόνια οἱ δύο προαναφερόμενοι χωριανοὶ μας μὲ τὰ ψευδῶνυμα ὁ μὲν Ποπα-Γιώργης σὰν Γεώργιος Πρίσκ. (πρίσκ=ὁ παπᾶς στὰ βλάχικα), ὁ δὲ Χρῆστος Σπύρου σὰν Χρ. Ταμπάκος (ἐπειδὴ κατοικοῦσε στ' Ἄλων'Τταμπακ), ἰδρύουν καὶ ἐκδίδουν τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ».

Οἱ ἀντιξοότητες ὅμως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν πολλές καὶ μεγάλες καὶ ὁ «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ» δὲν μπόρεσε νὰ ξαναεκδοθῇ.

Φέτος τὸ 1979, ὁ σύλλογος τῶν ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ ἐπανεκδόσει τὸν «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» πάνω σὲ νέες βάσεις καὶ μὲ νέες δυνάμεις. Οἱ νέες δυνάμεις αὐτές εἶναι ἡ χρηματοδότηση τοῦ περιοδικοῦ, ἡ πλούσια ὕλη ποὺ διαθέτει τὸ χωριό μας καὶ πρὸ παντός ἡ θέληση καὶ ἡ ἀνταπόκριση ποὺ βρήκαμε στὸ στάδιο τῆς προετοιμασίας μας.

Τὸ περιοδικό μας θὰ εἶναι πολιτιστικό. Ἡ ὕλη του θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μελέτες καὶ ἄρθρα ἱστορικά, λογοτεχνικά, τοπωνυμικά καὶ θὰ περιλαμβάνει εἰδήσεις γι' ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὸ χωριό καὶ τοὺς χωριανούς. Θὰ ἔχει μόνιμους συνεργάτες ἀλλὰ οἱ στήλες τοῦ περιοδικοῦ θὰ εἶναι ἐλεύθερες γιὰ ὁποιοδήποτε, ἀρκεῖ ἡ ἐργασία του νὰ εἶναι μέσα στὰ πλαίσια καὶ τὶς γραμμές ποὺ χαράξαμε καὶ νὰ τὸ ἐγκρίνει ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ. Ἡ γλῶσσα τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ εἶναι φυσικὰ ἡ Δημοτικὴ γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε αὐτοὺς ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ συνεργαστοῦν μαζί μας, καθὼς καὶ ἐκείνους ποὺ μᾶς στέλνουν ὁποιαδήποτε ἐργασία νὰ γράφουν

Σὰς γνωρίζουμε ὅτι τὸ Διοικητικὸ συμβούλιο τοῦ Συλλόγου, ποὺ ἐκλέχτηκε ἀπὸ τὶς ἐκλογές στίς 30 Ἰουνίου 1979, ἀπαρτίζεται ἀπὸ τοὺς ἑξῆς:

1) Ἰωάννης Χρ. Σπύρου

Πρόεδρος

2) Κων)νος Δ. Ἀναστασίου

Ἀντιπρόεδρος

3) Ἀθανάσιος Α. Πατούρας

Γεν. Γραμματέας

4) Κων)νος Θ. Νίκου

Ταμίας

5) Κων)νος Α. Νότης

Μέλος

στη Δημοτική για να μη χάνουμε χρόνο για το μεταγλωτισμό των κειμένων.

"Όπως είναι ευνόητο δεν χρειάζεται να έχει κανένας δημοσιογραφικό ταλέντο για να γράψει, ούτε χρειάζεται να είναι κανένας καλλιγράφος και ορθογράφος για να γράψει. Θα υπάρχει υπεύθυνο πρόσωπο για την διόρθωση των λαθών και την δακτυλογράφηση.

Αισθανόμαστε μεγάλη ικανοποίηση για το έργο που αναλάβαμε να παρουσιάσουμε, γιατί πιστεύουμε πως η έκδοση του περιοδικού θα ανεβάσει το κοινωνικό επίπεδο του χωριού μας και θα μας ενώσει σε μια εποχή μάλιστα που έχουμε σκορπιστεί σ' όλα τα πλάτη και μήκη της γης, που τα ήθη και έθιμα αρχίζουν να ξεχνιούνται από τους παλιούς και δεν γνωρίζονται καθόλου από τους νέους και γενικά σε μια εποχή που χρειαζόμαστε ένα μέσο επικοινωνίας. Αυτό το μέσο επικοινωνίας θα είναι ο «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ», μέσα στις στήλες του οποίου θα παρουσιάζεται ζωντανή η ιστορία του χωριού μας.

Εκεί θα βλέπει ο χωριανός μας τις συνήθειες των πατέρων του, τους αγώνες του για τη ζωή, τα ήθη και έθιμα, τον τρόπο που ζούσε στο χωριό, στα ξένα, στο χωράφι. Εκεί θα μαθαίνει για το κτίσιμο της εκκλησίας, του σχολείου και του σπιτιού του ακόμα. Τέλος εκεί θα μαθαίνει, όπου κι αν βρίσκεται, ό,τι σημαντικό θ' απύρχει για τους χωριανούς μας, αφού στο περιοδικό θα υπάρχει ειδική στήλη ειδήσεων και γεγονότων.

Στην αρχή όπωσδήποτε θα κάνουμε και λάθη πάνω στην έκδοση του περιοδικού. Αυτό είναι φυσικό γιατί δουλεύουμε σ' ένα χώρο άγνωστο σε μας. Θα χαρούμε πολύ αν επισημαίνονται τα λάθη μας και οι παραλείψεις που θα κάνουμε. Γι' αυτό ζητούμε να μας βοηθήσετε, δίνοντας σωστές υποδείξεις έτσι ώστε συλλογικά να παρουσιάσουμε μια τέλεια εικόνα περιοδικού.

Στηριζόμενοι στην καλή συνεργασία και στον ενδιαφέρον όλων για τη σωστή παρουσίαση των αστεϊρευτων πηγών ύλης που διαθέτει το χωριό μας, πιστεύουμε πως θα ανταποκριθούμε σωστά σ' αυτό το έργο που η αναγκαιότητα της εποχής μας, επέβαλε να παρουσιάσουμε.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

ΤΟ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ

Λίγα λόγια για την ιστορία της περιοχής

Η μικρή αυτή εργασία δεν έχει απαιτήσεις ιστορικού δοκιμίου. Είναι λίγα λόγια για το χωριό και την περιοχή του που άντλησα από μερικά βιβλία που αναφέρονται στην περιοχή αυτή.

Αρχίζοντας λοιπόν από τους αρχαίους χρόνους ως δοῦμε την εικόνα της περιοχής.

Στις περιγραφές του Έκαταίου καθώς και του μεταγενέστερου αυτού (1ος αιώνας) Στράβωνα στην περιοχή που βρίσκεται το χωριό μας κατοικούσαν οί Αθαμάνες, αρχαίος Ηπειρωτικός λαός. Κοντά σ' αυτούς, λίγο ανατολικά και βόρεια οί Αἰθίκες και οί Τυμφαῖοι. Δυτικά πρὸς την περιοχή ἦσαν οί Ἑλλοπες και πρὸ βόρεια οί Μολοσσοί, τὸ ἐπικρατέστερο Ηπειρωτικὸ ἔθνος, που κατὰ περιόδους εἶχαν γενική ἐπὶρροή στα ἄλλα Ηπειρωτικά φύλα.

Χαρακτηριστικά ἀρκετοὶ συγγραφεῖς που ἀντλοῦν ἀπὸ πηγές της Ἀρχαιότητος ἀναφέρουν ὅτι ἡ ἀρχαία Ἀθαμανία περιελάμβανε τὴν περιοχή τῶν Τζουμέρκων καὶ μέρος τοῦ Μαλακασίου. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ σὴν Ἡπειρο μεγάλη ἀκμὴ εἶχε ἡ Ἀμβρακία (σημερινὴ Ἀρτα) καὶ ἡ περιοχή της που ἰδρύθηκε ἀπὸ Κορίνθιους ἀποίκους, διεδραμάτισε σπου-

δαῖο ρόλο στὰ Ἑλληνικά πράγματα καὶ ἀνέπτυξε σπουδαῖο πολιτισμό. Τὸ 295 π.Χ. τὴν κατέλαβε ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου Πύρρος, γνωστὸς γιὰ τοὺς πολέμους μετὰ τοὺς Ρωμαίους. Αὐτὸν διεδέχθη ὁ γιὸς του Ἀλέξανδρος. Περὶ τὸ 190 π.Χ. οἱ Ρωμαῖοι εἰσέβαλαν σὴν Ἡπειρο ὑπὸ τὸν Μάρκο Φούλβιο Νοβιλίωρα. Ἀκολούθησε πόλεμος. Ἐδῶ παρεμβαίνει ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθαμάνων Ἀμύνανδρος πρᾶγμα που δείχνει στενὲς σχέσεις Ἀμβρακιωτῶν καὶ Ἀθαμάνων οἱ ὅποιοι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἄμοιροι τοῦ μεγάλου πολιτισμοῦ τῆς Ἀμβρακίας. Τότε ἡ Ἀμβρακία καὶ πιθανὸν καὶ ἡ Ἀθαμανία μὴχαν σὲ αὐτονομία. Τοῦτο δὲν ἐμπόδισε τοὺς Ρωμαίους νὰ λεηλατήσουν τὴν Ἡπειρο. Ἀφορμὴ τοὺς ἔδωσε ὁ πόλεμος ἐναντίον τοῦ Περσέα. Οἱ Ρωμαῖοι εἰσέβαλαν ξανά σὴν Ἡπειρο ὑπὸ τὸν Αἰμίλιο Παῦλο, κατέστρεψαν 70 πόλεις καὶ πήραν αἰχμαλώτους 150.000 Ἡπειρώτες.

Κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἡ περιοχή τῶν Ἀθαμάνων ὅπως καὶ ὅλη ἡ Ἡπειρος λόγῳ τοῦ ὅτι ἦταν κοντὰ σὴν Ἰταλία θὰ πρέπει νὰ ὑφίστατο μεγάλη ἐπὶρροή ἀπὸ τὴν Ρώμη.

Μετά την ίδρυση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας από τον Μεγάλο Κων/νο ή "Ηπειρος καὶ εἰδικώτερα ἡ περιοχή τῶν Ἀθωμάνων ἀκολούθησε τὴν τύχη ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Βυζαντίου ὁ Χριστιανισμὸς ἐξαπλοῦται παντοῦ καὶ ὁπωσδήποτε καὶ στὴν Ἡπειρο.

Τὴν περίοδο αὐτὴ ἔγιναν εἰσβολὲς διαφόρων φυλῶν Γότθων, Σλάβων, Ἀρβανιτῶν, Σέρβων κ. λ.π.

Ὁ Μ. Κων/νος εἶχε ὡς ἐπίσημη γλῶσσα τοῦ κράτους τὴ Ρωμαϊκὴ. Ἀργότερα ὁ Ἰουστινιανὸς καθιέρωσε τὴν Ἑλληνικὴ. Γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ λίγα πράγματα ξέρουμε γιὰ τὴν περιοχή μας. Στὴν κοινωνικὴ ζωὴ ἐπικρατοῦσε ὁ δουλοκτητισμὸς καὶ ἀργότερα ὁ φεουδαλισμὸς. Κάτι ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῶν συντεχνιῶν. Μαζὶ μὲ ἄλλους κλάδους καὶ οἱ μαστόροι ἦσαν ἐνωμένοι σὲ συντεχνίες. Ὡς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι στὸ Ἀμπελοχώρι ἡ τέχνη τοῦ μαστορά ἦταν τὸ βασικὸ ἐπάγγελμα τῶν κατοίκων.

Κατόπιν ἔρχεται ἡ περίοδος τῶν Κομνηνῶν Ἀγγέλων οἱ ὁποῖοι ἱδρύσαν τὸ Δεσποτάτο τῆς Ἡπείρου (1205-1318). Τότε ἡ Ἡπειρος γινώρισε καλὰς μέρες. Τοὺς Κομνηνοὺς διαδέχτηκαν δεσπότες μὲ ξένη καταγωγὴ. Ἰταλοὶ Σέρβοι. Ἀλβανοί. Σὲ δύο χρυσόβουλα τοῦ 14ου αἰῶνα τοῦ Ἀνδρόνικου Β' τοῦ πρεσβυτέρου

(1319-1321) καὶ ἀπὸ ἓνα τοῦ Συμεὼν τοῦ Οὕρεσι (1361) μαθαίνουμε ὅτι ἡ Ἡπειρος τότε ἀποτελοῦνταν ἀπὸ μικροὺς συννοικισμοὺς μὲ λίγα σπίτια καὶ οἱ κάτοικοι ἦσαν συνήθως γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι.

Μὲ τὴν παρακμὴ τοῦ δεσποτάτου ἔρχεται ἡ Τουρκικὴ κυριαρχία. Ἐδῶ ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἀντίσταση κατὰ τῶν Τούρκων ἔγινε ἀπὸ τοὺς Μαλακασιώτες καὶ τοὺς Τζουμερκιώτες. Οἱ Μαλακασιώτες ἀντιστάθηκαν στοὺς Τούρκους, ποὺ κατέβηκαν ἀπὸ τὸν Ζυγὸ τῆς Πίνδου. στὴ Μονὴ Βοτοῦς πρᾶγμα ποὺ ἀνάγκασε τὸν ἐπικεφαλῇ Καρὰ Σινὰν Πασᾶ νὰ τοὺς δώσει προνόμια. Τοὺς ἀπάλαξε ἀπὸ κάθε φόρο καὶ τοὺς ἔθεσε σὰν ὅρο νὰ στέλνουν ἓναν ἀριθμὸ ἀνδρῶν κάθε χρόνο στὸ στρατὸ τοῦ Σουλτάνου. Ἀναφέρω τοὺς Μαλακασιώτες διότι τὸ Ἀμπελοχώρι (Σκλούπο) σ' αὐτὴ τὴν περιοχή ὑπῆγετο διοικητικὰ γιὰ μεγάλο διάστημα. Τὴν Α' περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας διαδέχεται ἡ περίοδος τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ (1788-1822).

Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ δεσποζοῖ στὴν περιοχή τοῦ χωριοῦ μας ἡ μορφὴ τοῦ Κατσαντώνη.

Ὁ ἥρωας αὐτὸς κατάγονταν ἀπὸ τὸ χωριὸ Βασταβέτσι πρὸ πάνων ἀπὸ τοὺς Χουλιάρδες καὶ εἶχε Σαρακατσιάνικη καταγωγὴ.

Οἱ Σαρακατσιάνοι ἦσαν Ἑλληνικὴ φυλὴ ποὺ ζοῦσε νομαδικὸ βίον. Ὁ Δανὸς γλωσσολόγος ΗΟ-

ΕΓ λέει ὅτι κατάγονταν ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Ὁ Πουλιανὸς τοὺς θεωρεῖ σὰν τοὺς πρώτους αὐτόχθονες Εὐρωπαίους. Ὑπάρχουν καὶ δυὸ παραδόσεις γι' αὐτοὺς. Μία παράδοση στὰ Χουλιανοχώρια μᾶς λέει ὅτι οἰκογένειες διαφόρων χωριῶν τῆς περιοχῆς γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ παιδομάζωμα ἀσπάσθηκαν τὸ νομαδικὸ βίον. Καὶ ἄλλη μιὰ παράδοση τῶν Τζουμερκίων λέει ὅτι οἱ Σαρακατσιάνοι κατάγονται ἀπ' τὸ χωριὸ τοῦ Κατσαντώνη τὸ Βασταβέτσι τοῦ Πετροβουνιοῦ. Μάλωναν ἐκεῖ τὰ τσελιγκάτα καὶ ὀρισμένοι φύγαν γιὰ τὰ χειμεδιά στὸ Σακαρέτς στὸ ὁποῖο δώσαν καὶ τὸ ὄνομά τους.

Μετά τὸ θάνατο τοῦ Ἀλῆ ἡ Τουρκικὴ κυριαρχία συνεχίζεται. Ψάχνοντας στὸ 2τομο βιβλίο χρονογραφία τῆς Ἡπείρου ποὺ ἐκδόθηκε στὰ 1856 εἶδα ἐκεῖ ὅτι τὸ Σκλούπο ἀναφέρεται μὲ τὸ ὄνομα Σκλούποι σὲ ἓνα στατιστικὸ πῖνακα. Ἀνῆκε τότε στὴν περιοχή Μαλακασίου καὶ εἶχε 28 οἰκογένειες, ὅλες χριστιανικὲς, γλῶσσα Ἑλληνικὴ, ὑπῆγετο στὴν ἐκκλησίᾳ τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἦταν ιδιόκτητο.

Στὴν ἴδια περιοχή ἦσαν τὸ Μέτσοβο καὶ τὰ γύρω χωριά, τὰ Χουλιανοχώρια, τὰ Κατσανοχώρια, Συρράκο, Καλαρρύτες Προσβάλα Κατοικᾶς ἀκόμη καὶ ἡ Ἀγναντα. Ὡς χωριὰ ὅπως ἡ Πράμαντα. οἱ Ραφταναῖοι κ.λ.π. ἀνῆκαν στὴ διοίκηση Ἀρτας. Ὁ

Λαμπρίδης ὁμοίως συγκαταλέγει τὸ Σκλούπο στὴν περιοχή Μαλακασίου, μάλιστα ἀναφέροντας τοὺς Χουλιάρδες λέει ἐπακριβῶς «καὶ τὰ χωριά Μιχαλίτζ, Βασταβέτζ, Δοβίσδανα, Ἀγναντα καὶ Σκλούπου σὺν τούτῳ φέρουσι τὸ αὐτὸ ὄνομα Χουλιανοχώρια κοινῇ καλούμενα».

Ἡ περιοχή τοῦ Μαλακασίου χωριζόταν ἐπὶ τουρκοκρατίας σὲ 2 μέρη. Τὰ χωριά τοῦ κεντρικοῦ καὶ νοτίου Μαλακασίου ποὺ διοικούνταν ἀπὸ ἑπαρχο (μουδέρη) ποὺ εἶχε ἔδρα τὴν Κράψη, καὶ τοῦ Βορείου Μαλακασίου μὲ ἔδρα τὸ Μέτσοβο.

Στὸ ἔργο τοῦ Παπακώστα «Ἡπειρωτικά» τὸ Σκλούπο μὲ τὰ Χουλιανοχώρια καὶ τὰ χωριά Συρράκο, Καλαρρύτες ἀναφέρονται σὰν Τζουμερκοχώρια.

Ὅπωςδήποτε τὸ χωριὸ μας εἶναι πολὺ συνδεδεμένο μὲ τὰ Τζουμερκα καὶ ἀποτελεῖ μέρος τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ιδιότητά του νὰ εἶναι καὶ Χουλιανοχώρι καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τίς προσβάσεις πρὸς τὰ πρὸ βόρεια χωριά μέχρι τὸ Μέτσοβο, καὶ πρὸς τὰ Κατσανοχώρια.

Κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 οἱ Τζουμερκιώτες ξεσηκώθηκαν ἀλλὰ δὲν ἔφθανε μόνον ὁ ἐνθουσιασμός. Ὅπλις καὶ ἐφόδια δὲν ὑπῆρχαν καὶ ἔτσι παρ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες μετὰ τὴν σύσταση τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ κράτους τὰ Τζουμερκα

ὄχι μόνο παρέμειναν σκλαβωμένα ἀλλὰ καὶ υπέστησαν πολλές καταστροφές τόσο πὺς ὁ Παπακώστας ἀναφέρει τὴν περίοδο στὸ βιβλίο του σὰν «τὸν καιρὸ τοῦ χαλασμοῦ».

Ἀναφέρεται νέα ἐπανάσταση τὸ 1854 στὰ Τζουμέρκα ἢ ὁποία ἀπέτυχε. καθὼς καὶ τὸ κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1877 στὸ ὁποῖο μεγάλο ρόλο διεδραμάτισαν ὁ δημοδιδάσκαλος Κων)νος Κωττίκας πὺς κατὰγονταν ἀπὸ τοὺς Ραφταναίους.

Τὴν 24ην Ἰουνίου τοῦ 1881 ἀπελευθερώνονται ἐπὶ τέλους 26 Τζουμερκοχώρια. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸ Σκλοῦπο. Τὰ ὑπόλοιπα Τζουμερκοχώρια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ λοιπὰ Χουλιαρῶν χωρία ἐλευθερώθηκαν μὲ τοὺς ἐπιτυχεῖς πολέμους τοῦ 1912 - 13.

Τὸ χωριὸ μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῶν ὀνομάτων ἔλαβε τὸ ὄνομα Κεδριάς, μὲ τὸ ὁποῖον φέρεται εἰς τὴν ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Πυρσοῦ. Ἀριθμοῦσε τὸ 1928 451 κατοίκους οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν γεωργία καὶ ἀμπελουργία καὶ κυρίως μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτίστη (μάστορα). Εἶχε δημοτικὸ Σχολεῖο καὶ τηλεφωνεῖο. Ἀργότερα ὀνομάσθηκε Ἀμπελοχώρι. Γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτίστη τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ κύριο ἐπάγγελμα τῶν Ἀμπελοχωριτῶν ὁ Παπακώστας ἀναφέρει τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικὸ στὸ βιβλίο του Ἠπειρωτικά. Σ' ἓνα Σχολεῖο ὁ δάσκαλος ρώτησε τοὺς μαθητές του

«ποῖος ἔκτισε τὸν κόσμον». Κάποιος ἀπ' αὐτοὺς ἀπάντησε «οἱ Πραμαντιῶτες κύριε». Ὁ δάσκαλος εἶπε «μὰ τὶ λές τώρα» καὶ ὁ μαθητὴς συνέχισε «κι οἱ Σκουπιῶτες κύριε».

Δὲν ξέρουμε τὴν περίοδο ἀπὸ τὴν ὁποία ἀνεπτύχθη ἡ τέχνη τοῦκτίστη στὰ Τζουμέρκα. Ἴσως ἀπὸ πολὺ παλὰ χρόνια. Ἴσως ἀκόμη ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν ἀρχαῖο Ἠπειρωτικὸ λαὸ τῆς Πίνδου τοὺς Δρύορες οἱ ὁποῖοι λένε ὅτι ἔχτιζαν τὰ Πελασγικὰ τεῖχη. Πάντως οἱ κτίστες ἦσαν κυρίως ἀπὸ τὰ ἐξῆς χωριά Σκλοῦπο, Πράμαντα, Ραφταναίους. Κτιστάδες καὶ Ἀγναντα.

Ἀκόμη καὶ τὸ κρασί τοῦ χωριοῦ φημίζονταν στὰ Τζουμέρκα γιὰ τὴ γλυκύτητά του καὶ τὴ γεύση του. Αὐτὸ γράφει καὶ ὁ Παπακώστας στὸ βιβλίο του. Γίνονταν λείει σὲ καλὰς χρονιὰς καὶ ἐξαγωγή κρασιοῦ στὰ γειτονικά χωριά ἀπὸ τὸ Σκλοῦπο, Ραφταναίους. Μελισσοουργοὺς καὶ Ἀγναντα πὺς φημίζονταν γιὰ τὸ καλὸ τοὺς κρασί.

Κάτι ὅμως πὺς δὲν πρέπει νὰ παραλειφθεῖ ἀπὸ τὰ λίγα λόγια πὺς ἔγραψα εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ γιὰ τὰ γράμματα.

Πολλοὶ εἶναι οἱ ἐπιστήμονες πὺς ἀνέδειξε τὸ χωριὸ καὶ ἀδάμαστη καὶ μεγάλη ὑπῆρξε ἡ διάθεση τῶν Ἀμπελοχωριτῶν γιὰ τὴ μάθηση.

Δίψα γιὰ μάθηση καὶ δημιουρ-

γία πὺς στὰ δύσκολα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ξεκίνησε ἀπὸ τὸ κρυφὸ Σχολεῖο τῆς Ἐκκλησιᾶς καὶ μέσα σὲ τόσες ἀντιξοότητες καὶ φτώχεια κατὰφερε νὰ δώσει ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δημιουργίας.

Συγχαρητήρια ἀξίζουν σ' αὐτοὺς πὺς ξεκινᾶνε τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Ὅλοι μας πρέπει νὰ ἐνισχύσουμε τὴν προσπάθεια αὐτὴ καὶ ὅτι ἄλλο συντελεῖ στὴ σύσφιξη τῶν δεσμῶν μας σὰν ἀνθρώπων μὲ συγγενικὴ κατὰγωγή καὶ σὰν ἀνθρώπων πὺς ἀγαποῦν καὶ περηφανεύονται γιὰ τὸν τόπο τοὺς.

Λάμπρος Τσάπαλης

Μαθηματικὸς - Β. Γυμν)ρχης

Ιου Γυμνασίου

Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν ἐκφράζει τίς εὐχαριστίες του πρὸς τὸν κ. Ἐλευθ. Καλογιάννη, διότι βοήθησε σημαντικά, στὴν ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν διανοίξεως τοῦ δρόμου Ἀμπελοχώρι - Πολιτσά.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν ἐκφράζει τίς εὐχαριστίες του, πρὸς τὴν Τεχνικὴ Ἑταιρία «ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ» καὶ ἰδιαίτερα στὸ χωριανὸ μας κ. Χρ. Ἀλεξίου, διότι βοήθησε σημαντικά στὴν ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν διανοίξεως τοῦ δρόμου Ἀμπελοχώρι - Πολιτσά.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου τῶν τε ὁμόρων Ἑλληνικῶν καὶ Ἰλλυρικῶν χωρῶν συντεταγμένη ὑπὸ Π.Α.Π. (τόμοι 2) ἔκδοση 1856.

2. Ἠπειρωτικὰ μελετήματα ὑπὸ Ἰωάννου Λαμπρίδου (1839 - 1891) (τόμοι 2 Ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν τὸ 1971.

3. Ἠπειρωτικὰ - Ἀθαμανικὰ ὑπὸ Νικ. Παπακώστα ἔκδοση 1967.

4. Ἠπειρος ὑπὸ Ν. G. L. HAMMOND Μετάφραση ὑπὸ Ἀθανασίου Γιάγκα 1971.

5. Φεουδαρχικὴ Ἠπειρος καὶ Δεσποτὰτο τῆς Ἑλλάδας ὑπὸ Ν. Γ. Ζιάγκου ἔκδοση 1974.

6. Μεγάλὴ Ἑλληνικὴ ἐγκυκλοπαίδεια Παύλου Δρανδάκη.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Κ. Δ. Ἀναστασίου

Ὁδοντίατρος

Ὅταν τὸ 1957 λίγοι συμπατριῶτες πού ζούσαμε στὰ Γιάννενα αποφασίσαμε νὰ κάνουμε τὸν Σύλλογο τοῦ χωριοῦ μας, ποτὲ δὲν φαντάστηκε ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἓνα τέταρτο τοῦ αἰῶνα θὰ ἐπιζοῦσε.

Καὶ ὄχι μόνο θὰ ἐπιζοῦσε, ἀλλὰ νὰ ἔχει σήμερα πού γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς τέτοια πολυποίκιλη καὶ πολυσχεδῆ δραστηριότητα, πού σοῦ προξενεῖ θαυμασμό. Προξενεῖ βέβαια θαυμασμό, μὰ δὲν εἶναι καθόλου περίεργο. Ἡ μακροβιότητα τοῦ συλλόγου μας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἀνάγκης πού ἔδειξαν καὶ δείχνουν ὅλοι οἱ συμπατριῶτες μας γιὰ τὸ χωριό μας.

Τῇ μεγάλῃ αὐτῇ ἀνάγκῃ καὶ λαχτάρᾳ νὰ κάνουμε τὸ χωριό μας καλύτερο καὶ ἀνθρωπινότερο, νὰ φθάσει καὶ ἐκεῖ τὸ αὐτοκίνητο καὶ νὰ γίνῃ πραγματικότητα τὸ ὄνειρο τῶν προγόνων μας, αὐτὴ τὴν ἀγάπη τὴ μεταδώσαμε σ' ἓνα συλλογικὸ ὄργανο γιὰ νὰ μπορούμε καλύτερα νὰ ἐξυπηρετήσουμε τὰ συμφέροντα τοῦ χωριοῦ μας.

Ἔτσι γίνεται πάντα γιὰ ὅλα τὰ πράγματα. Στὴν ἀρχὴ πλανᾶται ἡ ἰδέα ἔπειτα ἔρχεται ἡ κατάλληλη στιγμή καὶ ὑλοποιεῖται.

Κάπως ἔτσι ἔγινε καὶ μὲ τὸ Σύλλογό μας.

Τὸ 1956 τὸ καλοκαίρι, ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ οἱ ξενητεμένοι συμπατριῶτες μας, Ἀνδρέας Πάνος καὶ Ἀλέξης Ἀλεξίου. Ἀπὸ κουβέντα πού εἶχα μαζί τους μοῦ ἄφησαν νὰ καταλάβω, ὅτι βρίσκονται σὲ πολὺ καλὴ οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ θάθελαν νὰ κάνουν κάτι σιὸ χωριό. Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὴν τύχη τῆς δωρεᾶς τοῦ μεγάλου εὐεργέτη Χρ. Πατσούρα, σκέφθηκα ὅτι, θάπρεπε νὰ κάνουμε ἓνα Συλλογικὸ Ὅργανο, σὲ περίπτωσι, πού οἱ καλοὶ συμπατριῶτες μας διέθεταν χρήματα, νὰ μὴν ἔχουν τὴν τύχη τῆς δωρεᾶς τοῦ Χρ. Πατσούρα. Καὶ γιὰ τοὺς νεώτερους πού δὲν ξέρουν, ἡ δωρεὰ Πατσούρα εἶναι ἡ ἑξῆς: Προπολεμικὰ τὸ 1937, ἂν θυμᾶμαι καλὰ, ὁ Συμπατριώτης μας ὅταν ἦταν στὴν Ἀμερικὴ, θέλησε νὰ κάνει τὸ Ὑδραγωγεῖο τοῦ χωριοῦ μας. Ἐστειλε ἓνα πολὺ μεγάλο ποσὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἱκανὸ νὰ γίνῃ τὸ Ὑδραγωγεῖο. Τὸ Ὑδραγωγεῖο κατασκευάστηκε, ἀλλὰ νερὸ δὲν ἔφθασε σιὸ χωριό καὶ τὰ λεφτὰ του πῆγαν χαμένα.

Τὴν σκέψιν αὐτὴ τὴν ἀνοιξα σιὸ φοιτητὴ τότε τῆς Νομικῆς Σχολῆς Χρ. Παπαχρήστο. Ἐκεῖνος βρῆκε τὴν ἰδέα μου καλὴ καὶ μαζί δραστηριοποιήθηκε γιὰ νὰ ὑλοποιήσουμε τὴν ἰδέα τοῦ Συλλόγου. Βέβαια ὁ Σύλλογος δὲ θὰ περιορίζονταν στὴν τυχὸν διαχείριση τῶν χρη-

μάτων τῶν συμπατριωτῶν μας. Ἀφορμὴ στάθηκε αὐτὸ τὸ γεγονός. Τὸν Σύλλογο τὸν φανταστήκαμε μὲ τὴ σημερινὴ δραστηριότητα.

Συζητήσαμε τὴ σκέψιν μας μὲ τὸ δάσκαλο Κ. Παπαχρήστο, τὸ δάσκαλο Δημ. Τόλη, τὸν παιδίατρο Ἀπόστολο Τόλη, τὸν παπὰ Κ. Μπαλωμένο καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐνθάρρυναν στὴν προσπάθειά μας. Καὶ ἔτσι ξεκινήσαμε.

Στις 12 τοῦ Μάη τοῦ 1957 ἔγινε ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευσις τοῦ Συλλόγου. Γιὰ τὴν ἱστορία ἡ συνέλευσις ἔγινε στὴν αἴθουσα τοῦ Ἑλληνοαγγλικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐκεῖ πού εἶναι σήμερα τὰ κεντρικὰ γραφεῖα τῆς ΔΕΗ. Πρόεδρος τῆς πρώτης συνελεύσεως ἔγινε ὁ συνταξιούχος δάσκαλος Κώστας Παπαχρήστος. Ἀνέπτυξε στὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τὸ σκοπὸ τῆς ἴδρυσης. Ἀκολούθησε μυστικὴ ψηφοφορία γιὰ τὴν ἀνάδειξη Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Θεωροῦμε σκόπιμο νὰ παραθέσουμε τὸ πρῶτο πρακτικὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως.

Πρακτικὸν Ἰον

Ἐν Ἰωαννίνοις σήμερον τὴν 12 τοῦ μηνὸς Μαΐου 1957 ἔτους καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἀγγλοελληνικοῦ Ἰνστιτούτου συνήλθαν τὰ μέλη τοῦ νεοῖδρυθέντος Συλλόγου τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐξελέγη ὁ κ. Κων)νος Παπαχρήστος, ὅστις ἀνέπτυξε εἰς τὰ παρευρεθέντα μέλη τὸν σκοπὸν τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συλλόγου.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὀρίζει (βάσει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ) δύο πρακτικογράφους ἥτοι τὸν κ. Κων)νον Ἀναστασίου καὶ τὸν κ. Χρήστον Παπαχρήστον — καὶ δύο ψηφολέκτας τὸν κ. Χαρίλαον Τόλην καὶ τὸν κ. Γεώργιον Στ. Τόλην — καὶ διεξάγεται μυστικὴ ψηφοφορία διὰ ψηφοδελτίων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς γενομένης διαλογῆς προέκυψαν τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα ἐπὶ 20 ἐν συνόλῳ ψηφισάντων:

Γιὰ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον

- 1ος Ἀναστασίου Κων)νος
- 2ος Τόλης Ἀπόστολος
- 3ος Παπαχρήστος Χρήστος
- 4ος Γέροντας Γεώργιος
- 5ος Ἀντωνίου Γρηγόριος

Γιὰ τὴν Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴν

1. Τόλης Δημήτριος
2. Παπαχρήστου Κων)νος
3. Τόλης Γεώργιος

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνήλθε ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες στὸ γραφεῖο τοῦ Ἀποστόλη Τόλη καὶ σχηματίσθηκε τὸ πρῶτο Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου ὡς ἑξῆς:

1. Τόλης Ἀπόστολος	Πρόεδρος
2. Ἀντωνίου Γρηγόριος	Ἀντιπρόεδρος
3. Παπαχρήστος Χρήστος	Γενικὸς Γραμματέας
4. Ἀναστασίου Κων)νος	Ταμίας
5. Γέροντας Γεώργιος	Μέλος

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ σχηματίστηκε ὡς ἑξῆς:
Τόλης Δημήτριος, Παπαχρήστου Κων)νος καὶ Τόλης Γεώργιος.

Αὐτὲς οἱ λίγες γραμμὲς, εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ Συλλόγου μας. Στὸ διάστημα πὺν πέρασε ἀπὸ τὸ ξεκίνημα μέχρι σήμερα, ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἀξιοζήλευτο ἔργο. Ὁ χρόνος δὲν ἀτόνισε τὸν πρῶτο ἐνθουσιασμό. Οἱ νέοι μας δείχνουν ἐπαινετὴ δραστηριότητα. Καὶ ὁ Σύλλογός μας ἔχει στὸ ἐνεργητικὸ του τόση πλούσια δράση, πὺν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ἀξιοποιηθεῖ. Γιὰ τὰ ἐπιτεύγματα αὐτὰ καὶ τὶς κατὰ καιροὺς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου, θὰ γραφοῦν πολλὰ στὰ ἐπόμενα φύλλα τοῦ «ΚΑΘΕ-ΠΤΗ». Ἡ πρόθεσή μου σήμερα ἦταν νὰ μάθουν οἱ νεώτεροι πῶς ἔγινε τὸ ξεκίνημα τοῦ Συλλόγου Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν.

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Καινούργιο δρόμο ἄρχισαν
οἱ Ἀμπελοχωρίτες
καὶ ἂς δώσουν λίγη προσοχὴ
ὅλοι οἱ συνορίτες
ἐπῆραν τὴν ἀπόφαση
μὲ χωριανὸν ἀργύρη
καὶ θὰ τὸν κατεβάσουνε
σίγουρα στὸ γεφύρι
ὀγδόντα εἶν' τὰ χιλιόμετρα
νὰ πᾶνε στὸ χωριὸ
μ' ἀπὸ τὸν καινούργιο π' ἄρχισαν
σκάρτα τριάντα ὀκτῶ
μὲ τὰ μισὰ χιλιόμετρα
θὰ πιάσουμε τὴν πόλη

μικρὴ - μεγάλη συνδρομὴ
ἂς συμμετάσχουν ὅλοι
ἂς δοῦνε οἱ ἀρμόδιοι
ὅπως καὶ τὰ ἄλλα βλέπουν
μὲ τὰ μισὰ χιλιόμετρα
τὸ δρόμο τῶν Τζουμέρκων

Τώρα θὰ συνεχίσουνε
μπουλτόζα - κουμπρεσέρια
κι ἂν ἀνάγκη χριαστεῖ
θὰ σκάψουν καὶ μὲ χέρια

Μὰ ἡ μπουλτόζα στάθηκε
γιατὶ εἶχε κάποια βλάβη
κι ἄλλη θὰ μᾶς δώσουνε
οἱ χωριανοὶ ἐργολάβοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ

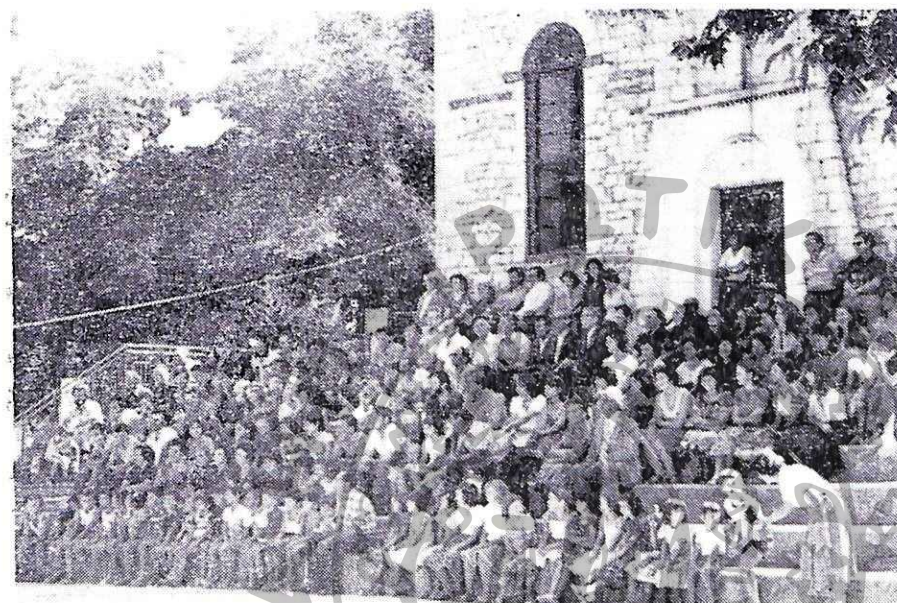
Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Χρονιὰ ἐντονης δράσης τὸ 1979 γιὰ τὸν Σύλλογο
Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν

Χρονιὰ ἐντονης δράσης ἦταν τὸ 1979, γιὰ τὸ Σύλλογό μας. Ἡ πραγματοποίηση τῆς μεγαλύτερης ἀπὸ τὴν ἱδρυσὴ του, ἐκδρομῆς στὴ Βουλγαρία, μὲ συμμετοχὴ 25 μελῶν του καὶ ἡ ἐναρξη τῶν ἐργασιῶν ἀρχικῆς διάνοιξης τοῦ δρόμου ἀπὸ τὸ χωριὸ μας μέ-

Γιὰ τοὺς δυὸ αὐτοὺς σκοποὺς, ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ἰδιοκτητικοῦ Συμβουλίου ἐργάστηκαν δραστήρια καὶ κατόρθωσαν μέσα σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα, νὰ ὑλοποιήσουν τοὺς δυὸ βασικοὺς στόχους.

Ἀλλὰ γιὰ τὰ δυό, ὡς ἀνωτέρω, θέματα, θὰ ἐπανέλθουμε ἐκ-

χρι τὴν Πολιτοῦ καὶ μὲ προοπτικὴ τὴν ἔνωση αὐτοῦ μὲ τὸν Δημόσιο δρόμο Φανερωμένης, σημάδεψαν μὲ ἐπιτυχία τὸ κέντρο τῆς δραστηριότητος τοῦ Συλλόγου μας.

τενέστερα σὲ ἄλλη ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ μας.

Τὸ 1979 ἐπίσης ἦταν ἡ χρονιὰ πὺν ὁ Σύλλογος πραγματοποίησε καὶ πολλὲς ἄλλες ἐκδηλώσεις.

- ♦ Έκδρομή στο Μέτσοβο τὸ Φεβρουάριο μὲ συμμετοχὴ 96 μελῶν.
- ♦ Έκδρομή στο Ἀκριτικὸ φυλάκιο Κακαβιάς μὲ συμμετοχὴ 100 καὶ πλέον μελῶν, προσφέροντας δῶρα στοὺς φρουροὺς τῆς Πατρίδας μας.
- ♦ Έκδρομή Πρωτομαγιάς στο Μολυβδοσκεπάστο μὲ συμμετοχῆν των 170 μελῶν τοῦ Συλλόγου.
- ♦ Ἡ μεγάλη ἐκδήλωση στο χωριό μας τὴ δεύτερη ἡμέρα τοῦ πανηγυριοῦ, γιὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος τοῦ παιδιοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκδήλωση τοῦ Ἔτους τοῦ παιδιοῦ ἦταν πράγματι μιὰ ὁμορφὴ ἐκδήλωση πολιτιστικῆς ἔκφρασης τοῦ Συλλόγου, ἀξίζει νὰ ἐπαναφέρουμε στὴ μνήμη μας τὰ ὅσα εἰπώθηκαν τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ καὶ νὰ σχηματίσουν μιὰ εἰκόνα τῆς θαυμάσιας αὐτῆς γιορτῆς, ποὺ σπάνια ὁργανώνεται σὲ χωριά, ἐκεῖνοι ποὺ ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴν ἐκδήλωση αὐτή.

Κατ' ἀρχὴν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ἀφοῦ χαιρέτησε ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, ποὺ παρακολούθησαν τὴ γιορτὴ, μίλησε γιὰ τὴν σημασίαν τῆς γιορτῆς. Στὸ τέλος μοιράστηκαν σ' ὅλα τὰ παιδιά ἡλικίας μέχρι 12 ἐτῶν, διάφορα δῶρα.

Στὸ λόγο του ὁ Πρόεδρος μετὰ τὸ ἄλλων τόνισε:

«Θὰ ἦταν παράλειψη καὶ ὀλιγωρία, μπορῶ νὰ πῶ, τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριῶν, ἂν δὲν ἔδινε τὸ παρόν του, στὴν παγκόσμια αὐτὴ γιορτή.

Νὰ ἀπευθύνει ἓνα θερμὸ καί ρετισμὸ σ' ὅλα τὰ παιδιά τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου μας. Νὰ χαιρετίσει ὅλα τὰ παιδιά τῆς Ἑλλάδος, εἴτε αὐτὰ μεγαλώνουν σὲ εὐρύχωρα καὶ ἡλιόλουστα σπιτία, εἴτε μεγαλώνουν μέσα στὴν ἀνηλιτιά.

Νὰ χαιρετίσει ὅλα τὰ παιδιά τῆς γῆς, εἴτε ὁ οὐρανὸς τῆς πατρίδας των εἶναι φωτεινὸς καὶ ἐλεύθερος, εἴτε εἶναι σκεπασμένος μὲ βία καὶ φρίκη.

Ἀγαπητοὶ χωριανοί.

Ἡ φετινὴ χρονιά σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμον εἶναι ἀφιερωμένη στὰ παιδιά.

Τὸ ἔτος 1979, χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸν Ὀργανισμὸ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὡς Ἔτος Παιδιοῦ.

Κάθε παιδὶ ἔχει δικαίωμα. Νὰ μεγαλώνει μὲ σιτοργὴ καὶ ἀγάπη.

Νὰ μορφώνεται ὅ,τι κι ἂν εἶναι, ὅπου κι ἂν βρίσκεται.

Νὰ μεγαλώνει ξέγνοιαστο, χω-

ρὶς νὰ εἶναι ἀναγκασμένο νὰ δουλεύει.

Νὰ παίζει, νὰ γελάει καὶ νὰ χαίρεται.

Νὰ ζεῖ σ' ἓνα κόσμον εἰρηνικό, γεμάτο φίλους καὶ χωρὶς τὸ φόβο τοῦ πολέμου.

Αὐτὲς εἶναι οἱ βασικὲς ἀρχὲς ἀπὸ τὴν Διακήρυξη τοῦ Ο.Η.Ε. γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ.

Τὰ δικαιώματα αὐτὰ ἀνήκουν σ' ὅλα τὰ παιδιά καὶ πρέπει κάθε Ἑλληνόπουλο καὶ κάθε παιδὶ σ' ὅποιαδήποτε γωνιά τῆς γῆς κι ἂν βρίσκεται νὰ τὰ ἀπολαμβάνει, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς οἰκογενείας του, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν οἰκογενειακὴ του προέλευση.

Γιὰ τὰ δικαιώματα αὐτά, χρειάζεται νὰ φροντίσει ἡ πολιτεία, νὰ τὰ ἀντιμετωπίσει θεσμικά, νὰ τὰ προστατέψει καὶ νὰ τὰ χαρακτηρίσει ἀπαράβατους κανόνες.

Πρόσφατα καὶ ἐπ' εὐκαιρία τοῦ ἔτους τοῦ παιδιοῦ, ἀναγγέθηκαν μερικὰ μέτρα προστασίας τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ ἀνταποκρίνονται μόνο σ' ἓνα μικρὸ μέρος τῶν ἀναγκῶν.

Παραμένουν ὅμως ἄλυτα προβλήματα ζωτικῆς σημασίας ὅπως:

Οἱ ἐργαζόμενοι ἀνήλικοι.

Ἡ ἴδρυση παιδιατρικῶν μονάδων καὶ ὑγειονομικῶν σταθμῶν.

Πῆρης καὶ δωρεὰν κοινωνικὴ ἀσφάλιση γιὰ κάθε παιδί.

Ἐλεγχος στὴν παραγωγὴ καὶ ἐμπορία βιομηχανοποιημένων παιδικῶν τροφῶν.

Ἐλεγχος στὴν ποιότητα καὶ

στὶς ψηλὲς τιμὲς τῶν παιδικῶν τροφῶν καὶ ἄλλα.

Πέραν αὐτῶν, σὲ κάθε κοινωνία ἐπιβάλλεται, τὸ παιδὶ νὰ ἔχει ἴσες δυνατότητες στὴν ἀνάπτυξή του, στὴ μόρφωσή του, στὴ διαβίωσή του, στὴν ψυχαγωγία του, ἀνεξάρτητα ἂν εἶναι παιδὶ ἀγρότη, ἐργάτη, ὑπάλληλου ἢ ἐπιστήμονα.

Ἀπὸ τὴν πλευρά τους οἱ γονεῖς ὅ,τι καλύτερο ἔχουν, πρέπει νὰ πηγαίνει στὰ παιδιά.

Ἡ σωστὴ διαπαιδαγώγηση, ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν φύση, γιὰ τὸ ὡραῖο, οἱ καλοὶ τρόποι συμπεριφορᾶς καὶ φροντίδας τῆς ὑγείας, εἶναι βασικὰ καθήκοντα κάθε γονιοῦ.

Ὡραία καὶ θαυμάσια ἡ παγκόσμια ἰδέα γιὰ τὸ ἔτος τοῦ παιδιοῦ.

Αὐτὴ τὴν ἰδέαν ὁ γονιὸς καλεῖται νὰ τὴν ὑλοποιήσει. Ὅποιος στὸν κήπο του φυτεύει λουλούδια αὐτὰ ἀνθίζουν. Ὅποιος φυτεύει καρποφόρα δένδρα αὐτὰ καρποφοροῦν. Ὅποιος ἀδιαφορεῖ φυτρώνουν ζιζάνια καὶ ἀγκάθια.

Τελειώνοντας πιστεύουμε ὅτι τὸ 1979 Διεθνὲς Ἔτος Παιδιοῦ, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἀφετηρία γιὰ τὴ λήψη οὐσιαστικῶν μέτρων ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ.

Ἀς προσπαθήσουμε τὰ παιδιά μας νὰ μεγαλώνουν ὑγιῆ καὶ χαρούμενα.

Ἀς κάνουμε τὸ Ἔτος τοῦ Παιδιοῦ δική μας ὑπόθεση. Ἀς γίνῃ ἡ παγκόσμια αὐτὴ ἰδέα διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία, γιὰ γερὰ καὶ εὐτυχισμένα παιδιά».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Είναι μια στήλη απαραίτητη για τους αναγνώστες που στην πλειοψηφία τους είναι Άμπελοχωρίτες. Γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι και ό,τι άλλο αξιοσημείωτο από την Κοινωνική ζωή των χωριανών μας, θα παρουσιάζονται σε κάθε τεύχος του περιοδικού μας. Έτσι για το 1979 συλλέξαμε τα έξης στοιχεία.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

1) Δημοσθένης Νικ. Βλάχας	απέκτησε κορίτσι
2) Γεώργιος Ίωάν. Κόκκινος	» αγόρι
3) Βασίλειος Άνδ. Πραμαντιώτης	» αγόρι
4) Άθανάσιος Άπ. Πατσούρας	» κορίτσι
5) Κων)νος Εύαγ. Σιώτος	» κορίτσι
6) Δημήτριος Βασ. Τσιούρης	» κορίτσι

ΓΑΜΟΙ:

1. Ή Ήφροδίτη Κων)νου Νότη με τον κ. Θωμά Παύλου από το Πέραμα Ίωαννίνων.
2. Ή Λαμπρινή Ε. Τριάντου με τον κ. Χριστόφορο Στάμο από τα Άγναντα. Ο γάμος έγινε στο χωριό.
3. Ο Γεώργιος Άθαν. Κίτσος που πήρε γυναίκα από την Πλατανοῦσα.
4. Ο Γεώργιος Κων)νος Τζουβάρας που πήρε γυναίκα από τους Ραφταναίους.
5. Ή Γεωργία θυγ. Δημ. Άναστασίου με τον κ. Δημήτριο Κώστα από τα Άγναντα. Ο γάμος έγινε στην Άθήνα.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

1. Ο Δημήτριος Πραμαντιώτης που τάφηκε στο χωριό.
2. Ή Αϊκατερίνη συζ. Δ. Πραμαντιώτη που τάφηκε στο χωριό.
3. Ή Φωτεινή συζ. Βασιλείου Άναστασίου (Φώτω) και τάφηκε στο χωριό.
4. Ή Βασιλική συζ. Λεωνίδα Μητροκώστα που τάφηκε στο χωριό.
5. Ο Χρήστος Κων)νου Σπύρου και τάφηκε στην Άθήνα.
6. Ο Κων)νος Ίωάννου Άναστασίου και τάφηκε στην Άθήνα.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ:

1. Βασιλική θυγ. Σωτηρίου Άναστασίου στην Φιλοσοφική σχολή Ίωαννίνων.
2. Βασιλική θυγ. Λάμπρου Βλάχα στην Βιομηχανική σχολή Θεο)κης.
3. Ελένη θυγ. Κων. Σιώτου στα ΚΑΤΕ Θεο)κης.

